

HRVATSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVITAK

Program kreditiranja - ESIF Krediti za rast i razvoj

1 Uvod

„*ESIF Krediti za rast i razvoj*“ je financijski instrument za koji sredstva osiguravaju Europski strukturni i investicijski fondovi (ESIF) i poslovne banke, u omjeru 50:50, i iz kojeg se financiraju nove dugoročne investicije malih i srednjih poduzetnika.

U provedbi ovog financijskog instrumenta sudjeluju tri poslovne banke: Erste&Steiermärkische Bank d.d., Privredna banka Zagreb d.d. i Zagrebačka banka d.d., koje je za provedbu ovlastila Hrvatska banka za obnovu i razvitak (HBOR), kao upravitelj ESIF sredstava imenovan od Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije.

Poslovna banka zaprima zahtjeve za kredit, te samostalno procjenjuje poduzetnika i njegovo ulaganje (investiciju) koje mora biti u skladu s ovim Programom kreditiranja, održivo s ekonomskog, tehničkog i financijskog aspekta te u skladu s pozitivnim propisima Republike Hrvatske.

U slučaju pozitivne ocjene poduzetnika i njegovog ulaganja (investicije), poslovna banka s poduzetnikom sklapa ugovor o kreditu u svoje ime i za svoj račun (u pogledu svog udjela u kreditu) te u ime i za račun HBOR-a (u pogledu ESIF udjela u kreditu). Potporu sadržanu u kreditu dodjeljuje HBOR.

2 Kriteriji prihvatljivosti

Kriteriji prihvatljivosti iz točke 2.1 moraju biti ispunjeni u trenutku odobrenja kredita dok kriterij iz točke 2.1 d) i kriteriji iz točke 2.2 moraju biti ispunjeni tijekom cijelog vremena trajanja kredita.

2.1 Prihvatljivi korisnici kredita

Prihvatljivi korisnici kredita su poduzetnici koji, prilikom podnošenja zahtjeva za kredit, odnosno u trenutku odobrenja kredita, ispunjavaju sljedeće kriterije:

- a) mali i srednji poduzetnici (MSP) sukladno važećoj definiciji EU¹,
- b) posluju na teritoriju Republike Hrvatske;
- c) posluju najmanje 2 (dvije) godine prije podnošenja zahtjeva za kredit što dokazuju službenim relevantnim godišnjim financijskim izvješćima;

¹ Sukladno Preporuci Komisije 2003/361/EZ od 6. svibnja 2003. o definiciji mikro, malih i srednjih poduzeća.

- d) osnovna djelatnost (sukladno obavijesti o razvrstavanju poslovnog subjekta prema NKD 2007. Državnog zavoda za statistiku ili, u slučaju subjekata za koje se ta potvrda ne izdaje, izvod iz registra obrtnika ili drugog relevantnog registra uz priloženu informaciju o djelatnosti temeljem koje Poduzetnik ostvaruje najveći dio svog poslovnog prihoda, a što se dokazuje relevantnom dokumentacijom) im je u bilo kojem području osim onih navedenih u točki 2.2 pri čemu osnovna djelatnost poduzetnika mora biti prihvatljiva tijekom cijelog vremena trajanja kredita;
- e) ekonomski su održivi (primjenom uobičajenih financijskih i/ili ekonomskih pokazatelja pri procjeni rizika, a sukladno internim aktima i poslovnoj odluci poslovne banke);
- f) od njih nije zatražen povrat niti su u postupku povrata državnih potpora ili potpora male vrijednosti;
- g) nisu primili novo dužničko financiranje za ovu investiciju kojim se ne poštuju pravila kumulacije iz relevantnih propisa o potporama² (Uredbe o potporama male vrijednosti i Uredbe o općem skupnom izuzeću - GBER);
- h) nisu primili potporu za aktivnosti povezane s izvozom u treće zemlje ili države članice EU, odnosno potporu izravno povezanu s izvezenim količinama, za uspostavu ili rad distribucijske mreže ili druge tekuće troškove povezane s izvoznom aktivnošću;
- i) nisu primili potporu uvjetovanu upotrebom domaćih proizvoda umjesto uvoznih;
- j) nisu društvo u teškoćama kako je definirano pravilima o državnim potporama³, što uključuje da:
 - i. za njih nije podnesen prijedlog za otvaranje predstečajnog ili stečajnog postupka;
 - ii. za njih nije donesena odluka o pokretanju postupka prisilne likvidacije ili odluka o poništenju ili ukidanju rješenja kojim im je dano odobrenje za rad;
- k) 2 (dvije) godine prije podnošenja zahtjeva za potporu nisu proveli premještanje⁴ u objekt u kojem će se odvijati početno ulaganje (investicija) za koje se traži potpora te se obvezuju da to neće učiniti u najmanje 2 (dvije) godine nakon dovršetka ulaganja za koje se traži potpora;
- l) njihove odgovorne osobe nisu pravomoćno osuđene za kaznena djela prijevare, korupcije, sudjelovanja u zločinačkoj organizaciji ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti ili za kazneno djelo povezano s profesionalnom djelatnošću, npr. glava XXIII.

²Ako je poduzetnik već primio potporu u obliku povoljnijeg kredita, leasinga ili jamstva, iz nacionalnog ili EU izvora, za istu investiciju, mora voditi računa da ne premaši maksimalno dozvoljene intenzitete potpore.

³ Sukladno Uredbi Komisije br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. godine o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora i Uredbi Komisije (EU) br. 2017/1084 od 14. lipnja 2017. o izmjeni Uredbe (EU) br. 651/2014 u vezi s potporama za infrastrukture luka i zračnih luka, pragova za prijavu potpora za kulturu i očuvanje baštine i za potpore za sportsku i višenamjensku rekreativnu infrastrukturu te regionalnih operativnih programa potpora za najudaljenije regije i o izmjeni Uredbe (EU) br. 702/2014 u vezi s izračunavanjem prihvatljivih troškova (Uredba o općem skupnom izuzeću, eng. GBER).

⁴ Sukladno čl. 14, stavku 16 Uredbe 651/2014 premještanje znači premještanje iste ili slične djelatnosti ili njezina dijela iz objekta u jednoj ugovornoj stranci Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru (početni objekt) u objekt u kojemu se ulaganje odvija u drugoj ugovornoj stranci Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru (objekt kojemu je dodijeljena potpora). Ugovorne stanke Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru su države članice EU, Norveška, Island i Lihtenštajn. Premještanje postoji ako proizvod ili usluga u početnim objektima i u objektima kojima je dodijeljena potpora služi barem dijelom za iste potrebe i ispunjava zahtjeve ili potrebe iste vrste korisnika, a radna se mjesta gube u istoj ili sličnoj djelatnosti u jednom od početnih objekata.

Kaznena djela protiv imovine i glava XXIV. Kaznena djela protiv gospodarstva Kaznenog zakona (NN 125/2011, 144/2012, 56/2015, 61/2015);

- m) nisu osnovani na državnim područjima čije nadležnosti ne surađuju s EU u vezi s primjenom međunarodno dogovorenih poreznih standarda ili u svojoj poreznoj praksi ne poštuju načela Preporuke EK od 6. prosinca 2012. o mjerama kojima je cilj poticati treće zemlje na primjenu minimalnih standarda dobrog upravljanja u poreznim pitanjima (C(2012)8805);
- n) ne posluju s entitetima iz država čije pravosuđe ne surađuje s EU s obzirom na primjenu međunarodno dogovorenih poreznih standarda Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD) i njenim forumom o transparentnosti i razmjeni podataka u porezne svrhe;
- o) u odnosu na koje ne postoji sukob interesa. Smatra se da sukob interesa postoji:
 - i. ako nepristrano i objektivno obavljanje funkcija i izvršavanje zadataka osoba uključenih u postupak odobrenja kredita može biti ili jest narušeno jer su te osobe s poduzetnikom ili osobom ovlaštenom za zastupanje poduzetnika u odnosu srodstva po krvi u ravnoj liniji, u pobočnoj liniji do četvrtog stupnja zaključno, u braku ili u odnosu srodstva po tazbini do drugog stupnja zaključno, i po prestanku braka, u odnosu skrbnika, posvojitelja ili posvojenika, u bliskom osobnom odnosu, u gospodarskom ili drugom poslovnom odnosu, u međusobnom odnosu zbog političkog ili drugog uvjerenja te drugog utvrđenog zajedničkog interesa;
 - ii. u slučaju kreditiranja državnih dužnosnika, odnosno poslovnih subjekata u kojima udjele u vlasništvu imaju dužnosnici i članovi njihovih obitelji sukladno Zakonu o sprječavanju sukoba interesa (NN 26/11, 12/12, 126/12, 57/15).

Prihvatljivi korisnici kredita su i društva posebne namjene (DPN) čiji vlasnici ili osnivači udovoljavaju svim gore navedenim kriterijima.

Prilikom podnošenja zahtjeva za kredit poduzetnik pod materijalnom i kaznenom odgovornošću potvrđuje istinitost svih dostavljenih podataka i dokumenata.

2.2 Neprihvatljive osnovne djelatnosti

Poduzetnici čija je osnovna djelatnost⁵ iz jednog od sljedećih područja, nisu prihvatljivi za financiranje, čak niti u slučajevima u kojima ulažu u neku od prihvatljivih djelatnosti:

- a) Duhan i destilirana alkoholna pića. Proizvodnja duhana i destiliranih alkoholnih pića te povezanih proizvoda i trgovina njima;
- b) Proizvodnja oružja i streljiva te trgovina njima: financiranje proizvodnje bilo koje vrste oružja i streljiva te trgovine njima. To se ograničenje ne primjenjuje u mjeri u kojoj su te aktivnosti dio jasnih politika Europske unije ili su povezane s njima;
- c) Kasina i istovjetna poduzeća;
- d) Isključivo financijske aktivnosti ili projekti u području nekretnina koji se provode kao aktivnost financijskog ulaganja;

⁵ Djelatnost navedena u Obavijesti o razvrstavanju poslovnog subjekta prema NKD-u 2007. Državnog zavoda za statistiku ili, u slučaju subjekata za koje se ta potvrda ne izdaje, izvodu iz registra obrtnika ili drugog relevantnog registra uz priloženu informaciju o djelatnosti temeljem koje Poduzetnik ostvaruje najveći dio svog poslovnog prihoda, a što se dokazuje relevantnom dokumentacijom.

- e) Ograničenja informatičkog sektora: istraživanje, razvoj ili tehničke aplikacije povezane s elektroničkim podatkovnim programima ili rješenjima kojima:
- su ciljevi:
 - podupiranje svih aktivnosti uključenih u ograničene sektore iz prethodnih točaka (b) do (d);
 - igre na sreću i kasina na internetu; ili
 - pornografija,
 - je svrha omogućiti:
 - nezakonit ulazak u elektroničke podatkovne mreže; ili
 - nezakonito preuzimanje elektroničkih podataka.
- f) Ograničenja sektora bio-znanosti: istraživanje, razvoj ili tehničke aplikacije povezani s kloniranjem ljudi u istraživačke/terapijske svrhe ili s genetski modificiranim organizmima („GMO”).

3 Kriteriji prihvatljivosti ulaganja (investicije)

Prihvatljiva su isključivo ulaganja (investicije) **koja nisu započela prije donošenja odluke o kreditu i čija će provedba rezultirati povećanjem broja zaposlenih** (najmanje jedan novozaposleni, prema izračunu broja zaposlenih prema satima rada odnosno po metodologiji ekvivalenta punog radnog vremena), što mora biti adekvatno obrazloženo i dokumentirano u investicijskoj studiji/dokumentaciji.

Početak ulaganja (investicije) smatra se početak građevinskih radova ili prva zakonski obvezujuća obveza za naručivanje opreme ili bilo koja druga obveza koja ulaganje čini neopozivim, ovisno o tome što nastupi prije.

Ako je poduzetnik već nabavio opremu ili potpisao ugovor o izvođenju radova, smatra se da su radovi započeli.

Kupnja zemljišta i pripremni radovi (krčenje zemljišta, iskolčenje, priprema za početak gradnje, pribavljanje potrebnih dozvola, studija i elaborata), ne smatraju se početkom radova.

Kriteriji prihvatljivosti ulaganja moraju biti ispunjeni tijekom cijelog vremena trajanja kredita.

3.1 Djelatnost ulaganja (investicije)

Prihvatljiva su ulaganja (investicije) u područja djelatnosti, sukladno Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (NKD)⁶, navedena u Tablici 1.

Djelatnosti naznačene pod točkom 2.2. kao neprihvatljive osnovne djelatnosti istodobno su neprihvatljive i kao djelatnosti ulaganja.

Tablica 1. Lista prihvatljivih područja djelatnosti ulaganja (investicije)

⁶ Sukladno nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti – NKD 2007 (koja je usklađena s europskom statističkom klasifikacijom ekonomskih djelatnosti pod nazivom NACE rev. 2).

Područje djelatnosti ulaganja (investicije)	% prema sektorskoj distribuciji
Područje C: Prerađivačka industrija*	≥ 50
Područje I: Turizam (Djelatnosti pružanja smještaja – podsektor 55)	≥ 25
Područja: - J: Informacije i komunikacije – svi podsektori* - M: Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti – svi podsektori* - N: Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti – podsektor 79* - Q: Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi – svi podsektori* - R: Umjetnost, zabava i rekreacija – podsektori 90 i 93* - S: Ostale uslužne djelatnosti – podsektori 95 i 96*.	≤ 25

*osim djelatnosti koje su u točki 2.2. navedene kao neprihvatljive osnovne djelatnosti i osim djelatnosti u sljedećim sektorima⁷: ribarstvo i akvakultura⁸, primarna poljoprivredna proizvodnja⁹, rudnici ugljena, čelik, brodogradnja, umjetna vlakna, promet i povezana infrastruktura, proizvodnja i distribucija energije te energetska infrastruktura.

Poslovna banka svoj portfelj odobrenih kredita mora raspodijeliti prema gore navedenoj sektorskoj distribuciji, što znači da, ako NKD poduzetnika spada u područje za koje je poslovna banka popunila svoju kvotu, poduzetnik neće moći dobiti kredit u toj banci. U tom slučaju zahtjev za kredit može podnijeti drugoj poslovnoj banci koja provodi ovaj financijski instrument.

U slučaju da je poslovna banka odobrila kredit kojim je premašena kvota za pojedina područja sektorske distribucije, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova EU i/ili HBOR ima pravo naložiti otkaz ugovora o kreditu i zatražiti povrat odobrenih potpora.

3.2 Lokacija ulaganja (investicije)

Lokacija ulaganja mora biti na teritoriju Republike Hrvatske.

3.3 Namjena ulaganja (investicije)

Prihvatljiva za financiranje su ulaganja (investicije) u:

⁷ Sektori isključeni člancima 1. i 13. Uredbe o općem skupnom izuzeću (GBER) i člankom 1. Uredbe Komisije (EU) br. 1407/2013 od 18. prosinca 2013. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na de minimis potpore (SL L 352, 24.12.2013) (Uredba o potporama male vrijednosti).

⁸ Čl.1.st.1.Uredbe Komisije (EU) br. 1388/2014 od 16. prosinca 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora poduzetnicima koji se bave proizvodnjom, preradom i stavljanjem na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 369, 24.12.2014.) određeno je kako se ista primjenjuje na potpore koje se dodjeljuju malim i srednjim poduzećima koja se bave proizvodnjom, preradom i stavljanjem na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture. Kako se državne potpore navedenim djelatnostima mogu dodijeliti isključivo temeljem ove Uredbe koja prema ovom Programu ne može biti temelj dodjele državne potpore, nije dopušteno financirati djelatnosti proizvodnje, prerade i stavljanja na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture.

⁹ "Primarna poljoprivredna proizvodnja" znači proizvodnja proizvoda iz tla ili stočarstva bez obavljanja dodatnih radnji kojima bi se promijenila priroda tih proizvoda. Od proizvoda navedenih u Prilogu I Ugovoru o funkcioniranju EU proizvodi iz sljedećih poglavlja se smatraju primarnim poljoprivrednim proizvodima: 1, 2, 4 (samo sirovo neobrađeno mlijeko), 6, 7, 8, 9, 10, 12, 18 (sirovi kakao), 45, 54 i 57. Ovi su proizvodi rezultat djelatnosti iz NKD područja A Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo, odjeljak 01 Biljna i stočarska proizvodnja, lovstvo i uslužne djelatnosti povezane s njima kao i nekih od djelatnosti iz NKD područja C razredi 10.11 Prerada i konzerviranje mesa i C 10.12 Prerada i konzerviranje mesa peradi.

- a) **dugotrajnu materijalnu imovinu** te prijenos poslovanja¹⁰ između osoba koje nisu obiteljski povezane te kada je isti popraćen i investicijskim ulaganjem, i to:
- osnivačka ulaganja,
 - zemljište (do 10% iznosa kredita),
 - građevinski objekti (pri kupnji građevinskih objekata vrijednost zemljišta na kojem se isti nalaze ne može prelaziti 10% iznosa kredita)¹¹ te
 - oprema i uređaji (strojevi i postrojenja),
- b) **dugotrajnu nematerijalnu imovinu**¹² ukoliko se:
- upotrebljava u poslovnoj jedinici koja prima potporu,
 - vodi kao imovina koja se amortizira,
 - kupuje po tržišnim cijenama od treće osobe nepovezane s kupcem,
 - uključi u imovinu poduzetnika koji prima potporu i ostane povezana s projektom kojem se dodjeljuje potpora najmanje 3 godine,
- c) **obrtna sredstva** vezana uz predmetno ulaganje (investiciju) do najviše 30% iznosa ukupnog kredita.

Kupnja udjela u nekom društvu nije prihvatljiva.

3.4 Vlastito učešće

Poduzetnik mora osigurati vlastito učešće od najmanje 15% iznosa investicije bez PDV-a.

Osim vlastitih novčanih sredstava priznaju se i izdaci nastali tijekom pripreme projekta (trošak pripreme zemljišta, pribavljanja dozvola, izrade studija, elaborata i sličnih dokumenata), a sve pod uvjetom da su nastali prije donošenja odluke o odobrenju kredita.

Zemljište i doprinosi u naravi (strojevi, oprema i alati i slično) nisu prihvatljivi kao vlastito učešće.

3.5 Zabrana kumuliranja ESIF potpora na istom projektu

Nije dozvoljeno kumuliranje potpora iz ESIF sredstava na istom projektu što znači da se ovaj kredit ne može kombinirati s:

- ESIF bespovratnim sredstvima (grantovima), niti kao predfinanciranje niti kao sufinanciranje;
- drugim ESIF financijskim instrumentima, primjerice jamstvima HAMAG-BICRO-a;
- drugim financijskim instrumentima, primjerice jamstvima HAMAG-BICRO-a financiranim iz državnog proračuna.

¹⁰ Primjerice, stjecanje imovine koja pripada poslovnoj jedinici koja se ugasila ili bi se bila ugasila da nije bila kupljena, a kupio ju je ulagač koji nije povezan s prodavateljem, isključujući jednostavno stjecanje udjela u poduzetniku.

¹¹ Ako se potpora putem ovog financijskog instrumenta pruža za kupnju zgrade ili druge nekretnine, to se čini samo ako je ta imovina izravno povezana s aktivnostima poduzetnika za predmetnu investiciju. Izgradnja objekta je u cijelosti prihvatljiva.

¹² Nematerijalna imovina znači imovina koja nema fizički ili financijski oblik, na primjer patenti, licencije, znanje i iskustvo ili druga vrsta intelektualnog vlasništva.

3.6 Državne (regionalne) potpore i potpore male vrijednosti

Za investicijsko ulaganje odobravaju se državne (regionalne) potpore¹³, dok se za obrtna sredstva odobravaju potpore male vrijednosti¹⁴. Ulaganje je prihvatljivo ako je prijavitelju moguće odobriti državnu (regionalnu) potporu za ulaganje (osnovna sredstva). U tom slučaju mu je moguće odobriti i potporu male vrijednosti za obrtna sredstva, pod uvjetom da su zadovoljeni i uvjeti za dodjelu iste.

Prije odobrenja državne (regionalne) potpore i potpore male vrijednosti poduzetnik, uključujući s njim povezane osobe, je dužan dostaviti izjavu o prethodno dodijeljenim potporama i potporama male vrijednosti.

Zahtjev za kredit bit će odbijen u slučaju prekoračenja dozvoljenog intenziteta državnih (regionalnih) potpora i/ili prekoračenja maksimalno dozvoljenog iznosa potpora male vrijednosti.

3.6.1 Za investicijsko ulaganje

Prilikom odobrenja državne (regionalne) potpore, nužno je da materijalna i nematerijalna imovina stečena temeljem ugovora o kreditu dodatno ispunjava sljedeće uvjete:

- a) ulaganje (investicija) mora biti početno ulaganje¹⁵;

Početno ulaganje znači ulaganje u materijalnu i nematerijalnu imovinu povezano s jednom od sljedećih okolnosti:

- (i) **Osnivanje nove poslovne jedinice:** ulaganje u izgradnju, kupnju i/ili rekonstrukciju novog proizvodnog pogona, nove hale, novog hotela, novog distributivnog centra itd.,
 - (ii) **Proširenje kapaciteta postojeće poslovne jedinice:** dogradnja krila hotela ili dizanje novih katova, proširenje tvornice itd.,
 - (iii) **Diverzifikacija** proizvodnje poslovne jedinice na proizvode koje dotična poslovna jedinica prethodno nije proizvodila: postojeća tvornica uvodi proizvodnju različitog proizvoda od onog kojeg je dotad proizvodila (razlika u trećoj/četvrtoj znamenki NACE koda, odnosno skupini/razredu NKD-a),
 - (iv) **Temeljita promjena** u sveukupnom proizvodnom procesu postojeće poslovne jedinice: poduzetnik uvodi proizvodni proces koji se bitno razlikuje od dotadašnjeg (ne podrazumijeva zamjenu dotrajalih strojeva, već nešto novo i inovativno),
 - (v) **Stjecanje imovine koja pripada poslovnoj jedinici koja se ugasila ili bi se ugasila da nije kupljena**, a kupio ju je ulagač koji nije povezan s prodavateljem: hale, pogoni, proizvodne linije, oprema (nije dozvoljeno kupiti udjel u društvu!).
- b) ulaganje (investicija) mora biti zadržano¹⁶ u regiji¹⁷ koja prima potporu najmanje 3 (tri) godine od dovršetka cijelog ulaganja, što ne sprječava zamjenu postrojenja ili opreme

¹³ Program dodjele državnih potpora HBOR-a

¹⁴ Pravilnik o dodjeli potpora male vrijednosti HBOR-a

¹⁵ Članak 2. stavak 49. Uredbe o općem skupnom izuzeću i članak 11. stavak 7. Programa dodjele državnih potpora HBOR-a

¹⁶ Članak 14, stavak 5. Uredbe o općem skupnom izuzeću i članak 13. Programa dodjele državnih potpora HBOR-a.

¹⁷ Regija se definira na NUTS 2 razini. Sukladno Karti regionalnih potpora to su Panonska Hrvatska, Sjeverna Hrvatska, Jadranska Hrvatska i Grad Zagreb.

koji su zastarjeli zbog brzih tehnoloških promjena, a uz uvjet da je gospodarska djelatnost zadržana u predmetnoj regiji tijekom razdoblja od najmanje 3 (tri) godine;

- c) intenzitet regionalne potpore u kreditu ne smije prijeći 60% za srednje poduzetnike u Panonskoj i Sjevernoj Hrvatskoj, 50% u Jadranskoj Hrvatskoj i 45% u Gradu Zagrebu te 70% za mikro i male poduzetnike u Panonskoj i Sjevernoj Hrvatskoj, 60% u Jadranskoj Hrvatskoj i 55% u Gradu Zagrebu¹⁸;
- d) sva ulaganja koje je pokrenuo isti poduzetnik na razini grupe u razdoblju od 3 (tri) godine od početka radova na drugom ulaganju kojem je dodijeljena regionalna potpora u istoj regiji na razini NUTS 3 (županija) smatraju se istim projektom ulaganja.

Ako prihvatljivi troškovi takvog ulaganja prelaze 50 milijuna EUR, odnosno ako se radi o „velikom projektu ulaganja“¹⁹, maksimalni dopušteni iznosi i intenziteti regionalne potpore se smanjuju sukladno sljedećoj formuli za izračun prilagođenog iznosa potpore²⁰, odnosno maksimalnog iznosa potpore na velikom projektu ulaganja:

$$\text{maksimalni iznos potpore} = R \times (A + 0,50 \times B + 0 \times C)$$

pri čemu je:

- R maksimalni intenzitet potpore primjenjiv u dotičnom području utvrđen u odobrenoj karti regionalnih potpora koja je na snazi na datum dodjele potpore, isključujući povećani intenzitet potpore za male i srednje poduzetnike (osnovni intenzitet za velikog poduzetnika),
- A početnih 50 milijuna EUR prihvatljivih troškova,
- B dio prihvatljivih troškova između 50 milijuna EUR i 100 milijuna EUR, a
- C dio prihvatljivih troškova koji premašuje 100 milijuna EUR.

U trenutku odobravanja ovog Programa kreditiranja maksimalni iznosi potpore za velike projekte ulaganja su:

- (i) 26,25 milijuna EUR za prihvatljive troškove u Gradu Zagrebu,
- (ii) 30,00 milijuna EUR za prihvatljive troškove u Jadranskoj Hrvatskoj
- (iii) 37,50 milijuna EUR za prihvatljive troškove u Sjevernoj Hrvatskoj, te
- (iv) 37,50 milijuna EUR za prihvatljive troškove u Panonskoj Hrvatskoj.

3.6.2 Za ulaganje u obrtna sredstva

Pravila o potporama vezana uz obrtna sredstva:

- a) obrtna sredstva financiraju se isključivo u režimu potpore male vrijednosti,
- b) ukupan iznos potpore male vrijednosti koja se po državi članici dodjeljuje jednom poduzetniku²¹ ne smije prelaziti 200.000 EUR tijekom 3 (tri) fiskalne godine (aktualne i prethodne dvije).

¹⁸ Sukladno Karti regionalnih potpora

¹⁹ Definiran u članku 2. točki 52. Uredbe o općem skupnom izuzeću

²⁰ Definiran u članku 2. točki 20. Uredbe o općem skupnom izuzeću

²¹ Pojam „jedan poduzetnik“ definira se sukladno kriterijima Uredbe o potporama male vrijednosti, a podrazumijeva poduzetnika i sva s njim povezana društva.

4 Uvjeti kreditiranja

Jedan poduzetnik može dobiti samo jedan ESIF kredit za rast i razvoj sukladno ovom Programu. Veličina investicije (ulaganja) nije ograničena, no njeno financiranje ESIF kreditom za rast i razvoj moguće je samo u okviru niže navedenih uvjeta.

Osnovni uvjeti ESIF kredita za rast i razvoj:

- a) **Namjena kredita:** isključivo za nove investicije/ulaganja (refinanciranje postojećih kredita nije moguće)
- b) **Valuta kredita:** dio kredita iz ESIF izvora može biti u kunama ili u kunama uz EUR valutnu klauzulu, dok se dio kredita iz izvora poslovne banke odobrava u kunama uz EUR valutnu klauzulu
- c) **Iznos kredita:** od 100.000 EUR do 3.000.000 EUR u kunsjoj protuvrijednosti prema srednjem tečaju HNB-a na dan zaključenja ugovora (*za sektor turizma najviši iznos kredita je 10.000.000 EUR*)
- d) **Kamatna stopa:** na dio kredita iz sredstava ESIF-a 0% godišnje, a na dio kredita iz sredstava poslovne banke u skladu s njenom poslovnom odlukom
- e) **Rok otplate:** do 144 mjeseci (12 godina), uključujući poček od najviše 24 mjeseca (*za sektor turizma, u slučajevima kada investicijska studija ukazuje na potrebu za duljom ročnosti i počekom, može se razmotriti odobrenje kredita s rokom otplate do 204 mjeseci (17 godina) i počekom od najviše 48 mjeseci*). Iznimno, navedeni rok otplate i poček je moguće produljiti za korisnike kredita čije poslovanje je ugroženo uslijed COVID-19 pandemije, a sukladno mjerama Vlade Republike Hrvatske u cilju očuvanja razine gospodarske aktivnosti i likvidnosti.
- f) **Način otplate:** krediti moraju imati raspored otplate, uključujući redovite jednake otplate u ratama i/ili jednokratne otplate.
- g) **Instrumenti osiguranja:** sukladno procjeni/zahtjevu poslovne banke, te za povrat dodijeljene regionalne potpore i potpore male vrijednosti 2 (dvije) zadužnice poduzetnika, pri čemu je iznos obje zadužnice zbroj potpora u kunama
- h) **Naknada:** bez naknada za obradu zahtjeva i za rezervaciju sredstava
- i) **Ostali uvjeti:** iz kredita nije moguća refundacija troškova. Nije moguće ulaganje u nekretnine čija je namjena daljnja komercijalizacija na tržištu (prodaja, iznajmljivanje i sl.).

Korištenje kredita u sklopu ovog Programa kreditiranja ovisi o tome jesu li poslovne banke uključene u realizaciju ovog Programa kreditiranja na nivou financijskog instrumenta ispunile sve uvjete za korištenje sredstava ESIF-a. U slučaju da navedeni uvjeti nisu ispunjeni, poduzetnik ne može koristiti kredit u sklopu ovog Programa kreditiranja. HBOR ne snosi odgovornost za nemogućnost korištenja sredstava ESIF-a te posljedično za neisplatu kredita poduzetniku zbog tog razloga. Poslovna banka koja je uključena u realizaciju ovog Programa kreditiranja ne snosi odgovornost za nemogućnost korištenja sredstava ESIF-a niti za nepravodobnu isplatu sredstava ESIF-a zbog razloga koji su izvan njezine kontrole.

5 Obveze poduzetnika

Poduzetnik kojem bude odobren kredit u okviru ovog Programa kreditiranja dužan je prihvatiti sljedeće obveze:

- a) koristiti kredit isključivo za financiranje ulaganja (investicije), a sukladno ovom Programu kreditiranja te važećim aktima o dodjeli potpora²² i čuvati svu dokumentaciju povezanu s projektom do 31.12.2034.;
- b) provesti ulaganje (investiciju) i poduzeti sve potrebne radnje u cilju dovršetka iste te potvrditi da su roba/radovi/usluge koje se financiraju kreditom preuzeti/završeni/izvršeni;
- c) suglasan je da može biti isključen iz ovog financijskog instrumenta tijekom cijelog vremena trajanja ugovora o kreditu te da ugovor o kreditu može biti otkazan ako:
 - se utvrdi da u trenutku odobrenja kredita nije udovoljavao uvjetima iz točke 2.1 ovog Programa kreditiranja, tj. kredit mu je odobren temeljem netočnih ili nepotpunih podataka,
 - tijekom vremena trajanja kredita dođe do nesklada s uvjetima iz točke 2.1 d), točke 2.2 i točke 3. ovog Programa kreditiranja,
 - ako poslovna banka mora poduzetniku otkazati ugovor o kreditu zbog neispunjavanja uvjeta iz točke 3.6 ovog Programa kreditiranja;
- d) izvršiti povrat dodijeljene potpore u svim slučajevima isključivanja poduzetnika iz ovog financijskog instrumenta, neovisno o razlogu isključenja i odgovornosti za isto, a ukoliko to ne učini, HBOR je ovlašten provesti postupak povrata potpore od poduzetnika;
- e) postupiti po korektivnim financijskim mjerama institucija nadležnih za provedbu ovog financijskog instrumenta²³ u slučaju nenamjenskog korištenja kredita;
- f) dopustiti provođenje provjera i kontrola provedbe ulaganja (investicije) poslovnoj banci te institucijama nadležnim za provedbu ovog financijskog instrumenta;
- g) obznaniti u javnim i medijskim nastupima da je primatelj ovog financijskog instrumenta sufinanciranog iz Europskog fonda za regionalni razvoj u sklopu Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija“ i ukoliko ima odgovarajuću mrežnu stranicu objaviti amblem Europske unije i logotip ESIF „Krediti za rast i razvoj“;
- h) pristati na javnu objavu podataka o investiciji u popisu primatelja financijskih instrumenata što podrazumijeva javnu objavu: naziva poduzetnika, namjene kredita odnosno sažetka investicije, iznosa i ročnost kredita po ovom Programu kreditiranja te datuma zadnje isplate po kreditu;
- i) unaprijed pristati na javnu dostupnost onih podataka o kreditu i/ili investiciji koja je predmet financiranja iz kredita, koji moraju biti javno dostupni sukladno važećim pozitivnim propisima Europske unije i Republike Hrvatske ili drugim propisima koji stupe na snagu za vrijeme trajanja ugovora o kreditu;
- j) pristupiti izmjenama ugovora o kreditu ako:

²² Program dodjele državnih potpore HBOR-a i Pravilnik o dodjeli potpora male vrijednosti HBOR-a koji su dostupni na internet stranicama HBOR-a

²³ Institucije nadležne za provedbu ovog financijskog instrumenta su: Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova EU, HBOR, revizorska tijela Republike Hrvatske, Europska komisija, Europski revizorski sud ili OLAF.

- su izmjene posljedica izmjene propisa koji se primjenjuju na provedbu ovog financijskog instrumenta,
 - izmjene nalažu institucije/tijela nadležna za provedbu ovog financijskog instrumenta,
 - poslovna banka i/ili HBOR utvrde da postoji potreba za izmjenom ugovora o kreditu radi omogućavanja provedbe ovog financijskog instrumenta;
- k) u slučajevima iz točke 4. ovog Programa kreditiranja, kad poslovna banka ne raspolaže dostatnim sredstvima za isplatu sredstava kredita, poduzetnik ne može, umjesto sredstava za koje je (i u svrhu koje je) ugovoreno financiranje investicije temeljem ugovora o kreditu, provesti financiranje investicije iz drugih izvora (uključujući vlastita sredstva), što ne utječe na pravo poduzetnika da u cijelosti prijevremeno otplati ESIF kredit za rast i razvoj;
- l) vratiti iskorištena sredstva ESIF-a u slučaju ukidanja ovog financijskog instrumenta, kao i u drugim slučajevima koji će biti ugovoreni ugovorom o kreditu;
- m) suglasan je da raskid ili otkaz ovog financijskog instrumenta između poslovne banke i HBOR-a predstavlja valjani razlog za raskid ili otkaz ugovora o kreditu;
- n) postupati po uputama, primjenjivati obrasce te općenito postupati po nalogima koje će dobivati od Financijskog posrednika i/ili HBOR-a u vezi provedbe Financijskog instrumenta;
- o) postupati u skladu sa svim ostalim odredbama ugovora o kreditu koje nisu ovdje navedene.